ז א מיי׳ פ״ה מהלכות ערכין הלכה יב: ערכין הלכה יב: אוב מיי' פי"ד מהל"

עשין רמח טוש"ע י"ד סי

שחיטה הלכה ב סמג לאוין סד טוש"ע י"ד סי

כח סעיף א:
יא ה ו מיי׳ פ״ה מהל׳

מוסף רש"י

דעות הלכה י:

שחיטה הלכה ב: ש ג מיי׳ פ״ד מהלכות מקואות הלי ב סמג פד.

בכסוי ועוד דמתניתין ואין נוהג במוקדשין קתני

ליכסינהו ואפילו קודם פדייה ועוד

דאית ליה לר"שי כל העומד לפדות

כפדוי דמי ואפילו לא יפדם לבסוף

הויא שחיטה ראויה מ ט משום

שחיטת קדשים דהויא שחיטה (3)

ראויה לר"ש אפילו נשפך משום דכל העומד לזרוק כזרוק דמי

כדאמרינן במרובה (ב"ק דף עו:):

בעינן העמרה והערכה. וא״ת

באכילה והויא כחיה עד שתמות וכן

הא דקאמר התם בפ"ב מדמי פסח

מי אידחו וחשובה מפרכסת כחיה

כשלא גמר שחיטה איירי דבשחיטה

פורתא לא משתריא באכילה אבל

הכא דבשחיטה זו משתרי באכילה

לאו בני העמדה והערכה נינהו:

נ' מנין יקח לימרא בשר.

ואי פריק להו אין זה מוקדשין וי"ל דהכי פריך כיון שסופו לפדותו

משום הפסד קדשים לכשיפדה הוה למפרע שחיטה ראויה א"כ

 לקמן קלה. שבועות יא: בכורות לב: תמורה לב:],
 [לקמן קד. ר"ה ז: מגילה ט: שבועות ד.], מיר לה: ב"ק יו: נד: זבחים קטו:], ד) [תוספתה דערכין פ"ד ה"י], ד) [תוספתה שס], ו) ומוספתה שם ע"שו. ז) ניתכן להיות ללפסו וכן עוד שני פעמים דבקמוך צריד להיות ללפסו וכו איתא בשאלתות וכן איתא בערוך ערך לפסן, ה) ותמורה לב:ו. ע) בס"ח נוסף ד"ה: יעקב מינאה מתלמידי ישו הנולרי, י) [מנחות קא:], כמו, ב"ל כמו,

תורה אור השלם ואיש איש מבני

יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגְּרְ בְּשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגְּרְ בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יָצוּד צֵיד חיה או עוף אשר יאכל יַיָּרָרְ מּוּ שוּיְ מָּשֶׁוּ יֵאְכֵּלְ וְשְׁפַּךְּ אֶת דְּמוֹ וְבִּשְׁהוּ 2. רַק הַדְּם לֹא תֹאבֵלוּ על הָאָרֶץ תִּשְׁפְּנָנּוּ על הָאָרֶץ הִשְּׁפְּכָנּוּ בַּמָּיִם: דברים יב טז 3. אַך מַעְיָן וּבוֹר מִקְנַה מִים יִהְיֶה טְהוֹר וְנֹגֵע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא: בְּנִבְלָתָם יִטְמָא:

בְּנְבְּכְתָם יִשְׁמָא: ויקרא יא לו 4. בִּי יַרְחִיב יְיָ אֱלֹהֶיף אֶת גְּבּוּלְףְ בַּאֲשֶׁר דְּבֶּר לָף וְאָמִרְתָּ אִבְלָה בָּשֶׁר ַּבְּי תְאַנֶּה נַפְשְׁךְּ לֶאֱבל בָּשָׁר ְבְּכָל אַוּת נַפְשְׁךְּ בָּשָׂר ְבְּכָל אַוּת נַפְשְׁךְּ בְּשָׂר בְּיֶב. תֹאכֵל בָּשֶׂר: דברים יב כ דברים יב כ

5. כִּי יִרְחַק מִמְּךְ הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יִיְּ אֱלֹהֶיף מִבְּקָרְךְּ וּמִצֹאנְךְּ אֲשֶׁר מִבְּקָרְךְּ וּמִצֹאנְךְּ אֲשֶׁר נְתִּלְיִי לְרְ בָּאֲשֶׁר צִוּיתְרְּ וְאָבַלְתְּ בִּשְׁעֶרֶיוּךְ בְּכֹל אַוַת נַפְשָׁך: דברים יב כא

6. כְּבָשִׁים לִלְבוּשֶׁךְ וּמְחִיר שָּׁדֶה עַתּוּדִים: משלי כז כו

נוסי, כו כו 7. וְדֵי חֲלֵב עִזִּים לְלַחְמְּךְ לְלֶחֶם בֵּיתֶךּ וְחַיִּים י. וְיֵי וְיֵלֵב בִּיתֶךְּ וְחַיִּים לְלֶחֶם בֵּיתֶךְּ וְחַיִּים לְנַעֲרוֹתֶיךְּ: משלי כז כז

גליון חש"ם גמ' מי שאינו מחומר. כעין זה לקמן דף קלה ע"ל:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד״ה ר״ש וכו׳ מזכח היו בכלל: (ב) תום׳ ד"ה וליפרקינהו וכו' משום רשחיטת קדשים הויא שחיטה:

רבינו גרשום

וליפרוקינהו וליכסיה. וליפרוקיוהו רלומר העמדה והערכה. כלומר והעמיד והעריך [כתיב] והא לא אפשר דכבר נשחט: אי כר"מ דאמר הכל היו בכלל העמדה לא חזינן והעמיד והעריך אלא ^(†) בבהמה טמאה ועכשיו אי ר״מ היא דאמר הכל היו בכלל העמדה והערכה והוא אינו יכול להעמיד ולהעריך הא אמר דשחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ואע"ג אי כר"ש דאמר שחיטה

טעמי ששחיטה שאינה ראויה לאו שחיטה היא ובעינן העמדה והערכה: אי כר"מ דאמר. בפ"ב דתמורה (דף לב: ע"ש): הכל היו בכלל העמדה והערכה. אחד קדשי מובח שנפל בהם מום ואחד קדשי בדק הבית: האמר. במתני' (לקמן דף פה.) השוחט ונמנאת טריפה חייב לכסות אלמא שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה: ר"ש סבירא ליה התסף קדשי מזבח (ה) בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו: רבי היא. מתניתין רבי סתמה לפי דעתו ונסיב מילתיה כי הני תרי תנאי בחדא כמר שראה דבריו של זה בזו ושל זה בזו: והשתח דאתים להכי. דדרשינן כה"ג: אפילו **סימה בקדשי מובה.** ודקחמרת ליגרריה וליכסייה אמר קרא כו': מה חיה. סתמא אינה קדש שאינה ראויה להקריב: אוליא מורים ובני יונה. מדין כסוי ואפילו הן של חולין: הואיל ויש במינן קדש. אלא לא גרסי׳: לא חלקת בה. דכולן חייבות בכסוי דהת חין בה קדושה: אף עופות לא תחלוק בהם. לומר מין זה חייב ומין זה פטור ומיהו חולין בעינן כחיה: ש לסימנין. שאין סימני חיה מפורשת אלא בבהמה כתיב (דברים יד) כל בהמה מפרסת פרסה וגו': אימא נמי בהמה בכלל חיה לכסוי. דהא ילפינן בבהמה המקשה (לעיל דף ע:) דאף בהמה בכלל חיה: אלא מעתה יטבילו בו. כיון דמים אקרי: אך מעין ובור. בפרשת שרלים כתיב דמשמע אך מעין ובור יטהר את מי שנטמא בשרלים: אבל דם דאקרי מים ה"ג. דמטבילין: זוחלין. שחר משקין שנתנן במקום מדרון והזחילן למקוה דאילו גבי מים קי"ל בתמורה בפ"ק (דף יב:) השאיבה מטהרת ברבייה והמשכה אם רבו מי גשמים עד כ״א סאין ממשיך לחוכן שאובין בוחילה י"ט סחין: חלח מיעוטי. דמים אכולהו קאי: מעין מים. ולא שאר משקין ואפילו זוחלים: בור מים. ולא שאר משקין ואפילו מכונסין: מקוה מים. ולא דם: אלא בהומנה הוחת. כאילו הוא לד שאינה מזומנת לו כלומר לא יאכל בשר תדיר שלא יעני: מבקרך. אם יש לו בעדרו יקח ואם לאו לא יקנה בשוק: כל בקרו. אם אין לו אלא שור אחד יזבחנו: לפסו. לקדרתו. לשון אילפס: משקל ליטרא ירק. אבל בשר לא יאכל: דגים היו בזול במקומם יותר מן הבשר: ישפות. כשנותנין קדרה על הכירה קרי שפיתה: ואינך הימת. אלו האחרים שאמרו ליטרא דגים וליטרא בשר אימת יאכלוה אם

וליפרקינהו. ויהיו מותרים באכילה והדר ליכסייה לדם: בעינן וליפרקינהו ויהיו מותרים באכילה והדר ליכסייה לדם: בעינן העמדה והערכה. אין פודין את הקדשים לאחר מיתה מפני שכתוב בהן (ויקרא מ) והעמיד את הבהמה לפני הכהן (והרים) [והעריך] אותה הכהו ולאחר מיתה אינה יכולה לעמוד: ורמאן. מוקמת למתניתין דתרלת לה בהני תרי

וליפרקינהו וליכסינהו איבעינן העמדה והערכה וכמאן אי כר"מ דאמר הכל היו בכלל העמרה והערכה האמר שחימה שאינה ראויה שמה שחימה אי כר' שמעון דאמר שחימה שאינה ראויה לא שמה שחימה

האמר לא היו בכלל העמדה והערכה אמר רב יוסף ירבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי בשחים שאינה ראויה סבר לה כר' שמעון בהעמדה והערכה סבר לה כר"מ ואיבעית אימא כולה ר"ש היא ושאני הכא דאמר קרא יושפך וכסה סמי שאינו מחוסר אלא שפיכה וכסוי יצא זה שמחוסר שפיכה פדייה וכסוי והשתא דאתית להכי אפילו תימא בקדשי מזבח מי שאינו מחוסר אלא שפיכה וכםוי יצא זה שמחוםר שפיכה גרירה וכםוי מר בר רב אשי אמר אמר קרא יחיה או עוף מה חיה אינה קדש אף עוף אינו קדש אי מה חיה שאין במינו קדש אף עוף שאין במינו קדש אוציא תורין ובני יונה שיש במינן קרש לא כחיה מה חיה לא חלקת בה אף עוף לא תחלוק בו אמר ליה יעקב מינאה לרבא קי"ל יחיה בכלל בהמה לסימנין אימא נמי בהמה בכלל חיה לכסוי אמר ליה עליך אמר קרא 2על הארץ תשפכנו כמים מה מים לא בעי כסוי אף האי נמי לא בעי כסוי אלא מעתה ימבילו בו אמר קרא יאך מעין ובור מקוה מים יהיה מהור יהני אין מידי אחרינא לא ואימא ה"מ למעומי שאר משקין דלא איקרו מים אבל דם דאיקרי מים ה"ג תרי מיעומי כתיבי מעין מים ובור מים אימא אידי ואידי למעומי שאר משקין חד למעומי זוחלין וחד למעומי מכונסין תלתא מיעומי כתיבי מעין מים ובור מים מקוה מים ת"ר סיאשר יצוד אין לי אלא אשר יצוד נצודין ועומדין מאליהן מנין כגון אווזין ותרנגולים רַת"ל ציד מ"מ א"כ מה ת"ל אשר יצוד למדָה תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר אלא בהזמנה הזאת ת"ר סיכי ירחיב ה' אלְהיך את גבולך ילמדה תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר אלא לתאבון

יצא זה שמחוםר שפיכה גרירה וביםוי. ולא דמי לדם הניתו (לקמן דף פו:) דהתם אם לא היה ניתו לא היה לריך גרירה אבל כאן אי אפשר בלא גרירה: מה חיה שאינה קדש. וא״ת והא אפילו קדשים טעונים כסוי דתנן בפרקין (לקמן דף פה.) קדשים בחוץ רבי מחיר מחייב ויש לומר דאינה קדש בפנים קאמר: עשרה מנה יקח לימרא רגים במקומם היו דגים בזול יותר מן הבשר כדפירש בקונטרס אבל במדרש אומר זו אורחים יום ראשון אווזין ותרנגולים יום ב' דגים יום שלישי

העמדה ו על והא כל זמן שמפרכסין והערכה בני העמדה והערכה נינהו כדאמר מעלנות על לגלים ויעריכנה הכהן כדכתיב לעיל בפרק ב' (דף ל.) וכ"ת בעינן לני כול כו) והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך העמדה והערכה הא תנן שחט בה שנים או רוב שנים ומפרכסת הרי הכהן וגו' (שבועות יא:). רבי היא. הול למכה היא כחיה לכל דבריה ודוחק לומר דהכא איירי בעוף דאין בו חיות כל כחד תנה וחדה כחד תנה כך דהכשרו בסימן אחד דאין סברא לחלק ומפרש ה"ר שמעיה דשחט בה שנים או רוב שנים היינו שימה מקובצת כדאמרינן בהעור והרוטב (לקמן דף קכא.) דישראל בטמאה ועובד כוכבים בטהורה כדפירש ר״ח לעיל בפ״ב (דף ל.) והתם דוקא מפרכסת היא כחיה דע"י שחיטה אינה ניתרת

ל] נצודין ועומדין כגון אווזים ותרנגולים מנין ת"ל: **כו** ישפות קדרה בכל ת"ל: **כו** יום ואינך אימת: ג] בהני . תרי טעמי דשחיטה שאינה היה מתנונה לו כגון אנו אפי׳ אם אין לנו הפרוטה מצוה עלינו: 1 ואפי׳ לא יפדם לבסוף . הויא שחיטה ראויה כמו במדרש אומר אורח יום ראשון מאכילו אווזים ותרנגולים יום שני וכו':

רבינו גרשום (המשך)

ר"מ שחימה שאיוה ראויה שמה שחיטה שאינה ואריה שמה שחיטה ואע"ג דלא פרקיה ליבעי כסוי סבר . לה כר"ש דאמר שחיטה שחיטה: ואי בעי תימא כולה כר"ש ואי פרכינז אי כר״ש הא מצי למפרקיה ליפרקיה וליכסיה: שאני . הכא דאמר קרא ושפך מזבח אין נוהג (למה אין נוהג) מטעם זה מי שאינו מחוסר אלא שפיכה: אוציא תורים ובני יונה שיש במינן קדושין. כלומר דאפי׳ חולין אינן חייבין בכסוי כיון שיש במינן . הודש: כחיה מה חיה לא קרש. כדיה מה הידיק חלקתה בה כו'. כלומר דכל חיות חייבות בכסוי את כל טותוח חיירוח ה, בכסוי וזהו דחולין: קי"ל חיה בכלל בהמה לסימנין. . רלומר ררהמה כחירי כל שסע שתי פרסות מעלת שטע שוני כי סווג ביבות גרה בבהמה: אלא מעתה יטבילו בו כו׳. כלומר השתא דאיתקש למים יטבילו בו: אימא חד דשאר משקין אבל דם י. לא תלתא מעוטי כתיבי למעוטי זוחלין דשאר משקין וחד מכונסין וחד למעוטי שיטרח קודם שיאכל: מי שיש לו מנה יקח לפסו ומהו מנה ליטרא וחצי אונקיא. מאה זוזי וזוזי

מאימת) צריכין אנו לחוש

:בשר [רביעי] קטנית יכול יקח אדם מן השוק ויאכל ת"ל זובחת בשל ולבעין קטנים: מבקרך, ומצאגך יכול יזבח כל, בקרו ויאכל כל צאנו ויאכל ת"ל מבקרך ולא כל בקרך מצאנך ולא כל צאנך ימכאן אמר רבי אלעזר בן עזריה מי שיש לו מנה יקח "לפסו לימרא ירק עשרה מנה יקח לפסו לימרא דגים חמשים מנה יקח לפסו ליטרא בשר מאה מנה ס ישפתו לו קדרה בכל יום ואינך אימת מערב שבת לערב שבת אמר רב צריכין אנו לחוש לדברי זקן א"ר יוחנן אבא ממשפחת בריאים הוה אבל כגון אנו מי שיש לו פרומה בתוך כיסו יריצנה לחנווני א"ר נחמן כגון אנו לווין ואוכלין יכבשים ללבושך מגז כבשים יהא מלבושך יומחיר שדה עתודים לעולם ימכור אדם שדה ויקח עתודים ואל ימכור אדם עתודים ויקח שדה יודי חלב עזים דיו לאדם שיתפרנס מחלב גדיים וִשלאים שבתוך ביתו ללחמך ללחם ביתך לחמך קודם ללחם ביתך וחיים לנערותיך אמר מר זומרא בריה דרב נחמן תן חיים לנערותיך מיכן למדה תורה דרך ארץ שלא ילמד אדם את בנו בשר ויין אמר רבי יוחנן

במזונות קלים: אבא ממשפחת בריאים. רבי יוחנן קרי לרב אבא: כגון אנו. שאין אנו בריאים: מי שאין לו אלא פרוטה יריצנה לחנוני. ולא יסגף עלמו בעינוי וינטכך לבריות יותר: אמר רב נחמן כגון אנו. רב נחמן אחר דורו של ר' יוחנן היה ותמיד העולם היה חמשתנה והולך ולא היה בריא כאותן שבימי רבי יוחנן ולפיכך הוא אומר כגון אנו הזדאפילו אין לנו הפרוטה עלינו ללוות ולאכול: **כבשים ללבושך.** מקרא הוא בספר משלי. קנה לך לאן ויהא לך הגחין ללבוש: ויקח עסודים. לאן שיש לו מהם חלב לפרנסה וגיזין ללבוש: דיו לאדם. הכי משמע די חלב עוים די לך בחלבם ולא משחטם ותאכלם: חן חיים לנערוסיך. לבני ביתך למד דרכי חיים להסתפק במזונות קלים:

לדברי זקן. כלומר לדברי ר' אלעזר בן עזריה: ממשפחת בריאים הוא. כלומר אבא זהו רב: מגז כבשים יהא מלבושך. כלומר ממה שתגזוז מכבשיך: י מכור אדם שדה ויקח עתודים. כלומר דחזינן [דנקראו] עשתרות שמעשרות את בעליהן: לחמך קודם ללחם ביתך. כלומר שלך קודם משל כל אדם:

שחיטה ולא בעי כסוי ולפיכך אינו נוהג בקדשים לדבריו לפרוקינהו וליכסייה דלדבריו לא בעי העמדה והערכה: אמר רב יוסף רבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי. כלומר מה דאמרי׳ דאינו נוהג במוקדשין מוקמינן לה בקדשי בדק הבית ורבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי בהעמדה והערכה סבר לה כר"מ דבעי העמדה והערכה ואי אמרת אי סבר לה כר"מ הא סבר

לא בכל יום: לחוש. ולהסתפק